

Elektromigrační metody

Podstata

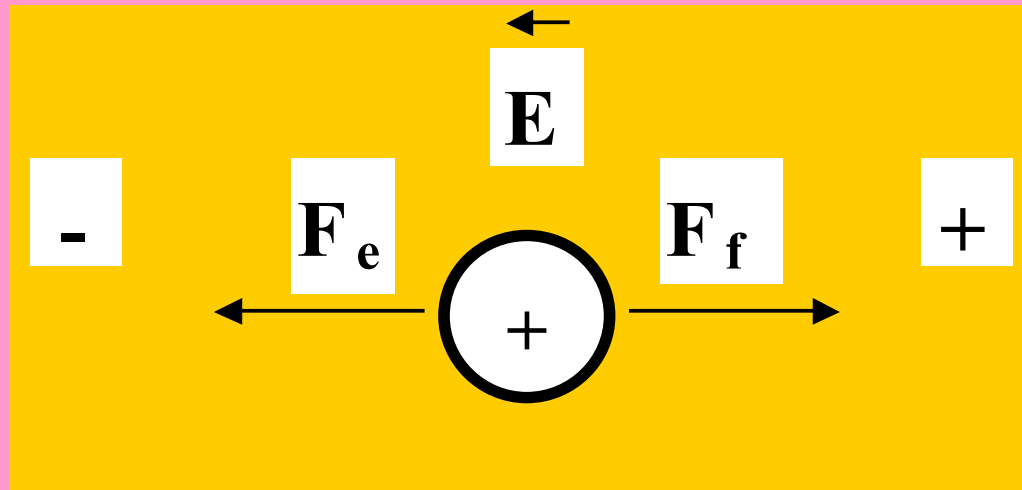
*„Pohyb elektricky nabitých částic
v elektrickém poli“*

Historický přehled

- 1880 - první elektroforetické separace Smirnow, Hardy**
- 1897 - regulační frunkce Kohlrausch**
- 1930 - volná elektroforéza Tiselius**
(1948 Nobelova cena)
- 1962 - izoelektrická fokusace Vesterberg, Svensson**
- 1967 - kapilární elektroforéza v rotující**
1 - 3 mm křemenné kapiláře Hjerten
- 1970 - SDS PAGE Laemmli**
- 1975 - 2D-elektroforéza O Farrell**
- 1976 - isotachoforéza Everaerts, Mikkers**

Teoretické aspekty elektromigračních metod

Mobilita

Elektrická síla F_e

$$F_e = E \times Q$$

E = intenzita elektrického pole [V/m]

Q = náboj částice = $z_i \times e$ []

Frikční síla F_f

$$F_f = \gamma \times f$$

ν = rychlost částice

f (frikční koeficient) = $6\pi \cdot \eta \cdot r$

Ustálený stav

$$E \times Q = \times f$$

$$v = \frac{E \times Q}{f}$$

mobilita $\implies$

$$\mu = \frac{v}{E} = \frac{Q}{f}$$

$[\text{m}^{-2} \text{V}^{-1} \text{s}^{-1}]$

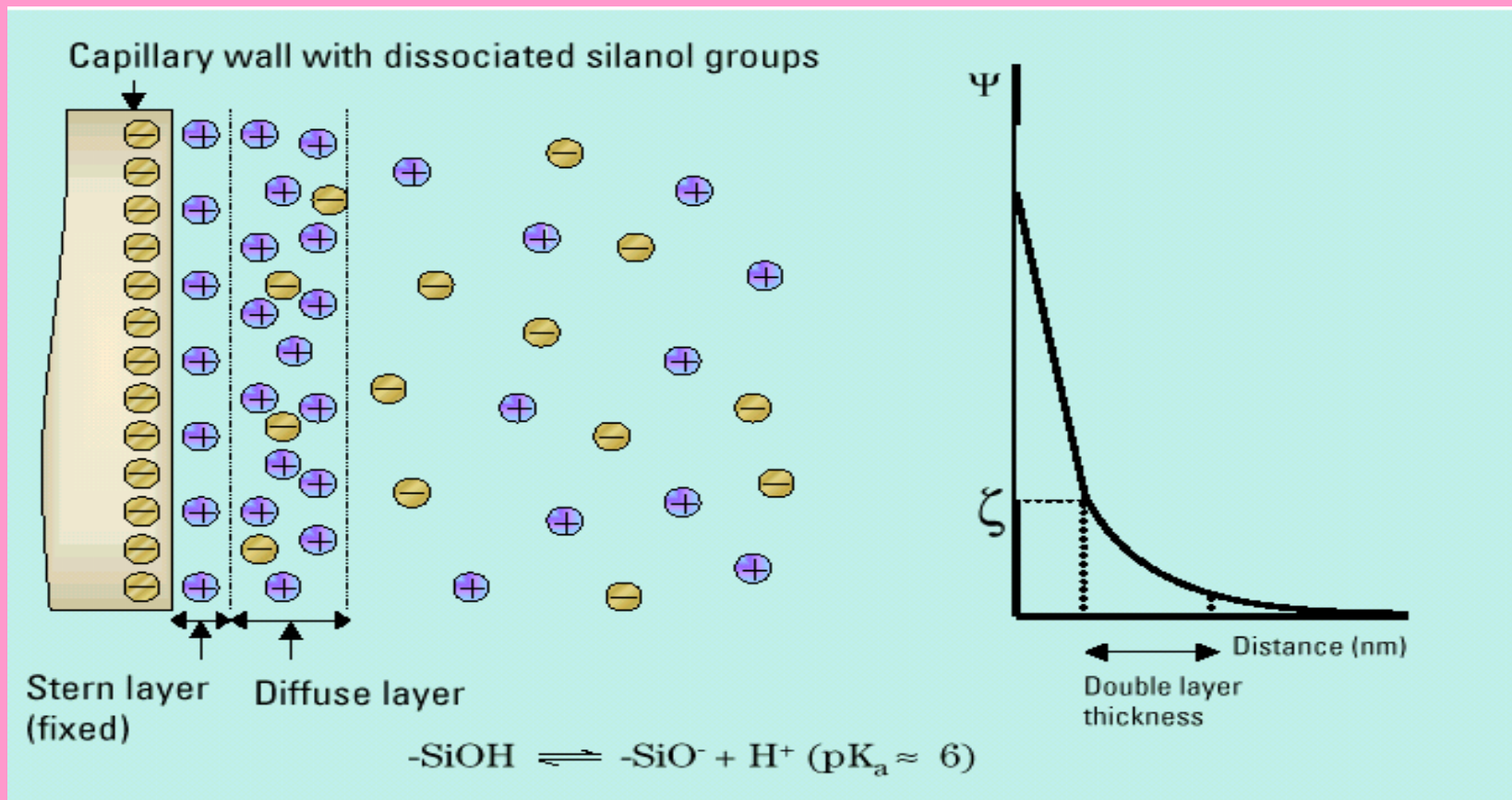
Sekundární jevy

- **Jouleovo teplo**
- **Elektroosmóza**

Elektroosmotický tok

Elektroosmotický tok

$$\xi = \frac{4\pi\eta\mu_{eo}}{\varepsilon}$$

ξ = potenciál Helmholtzovy dvojvrstvy

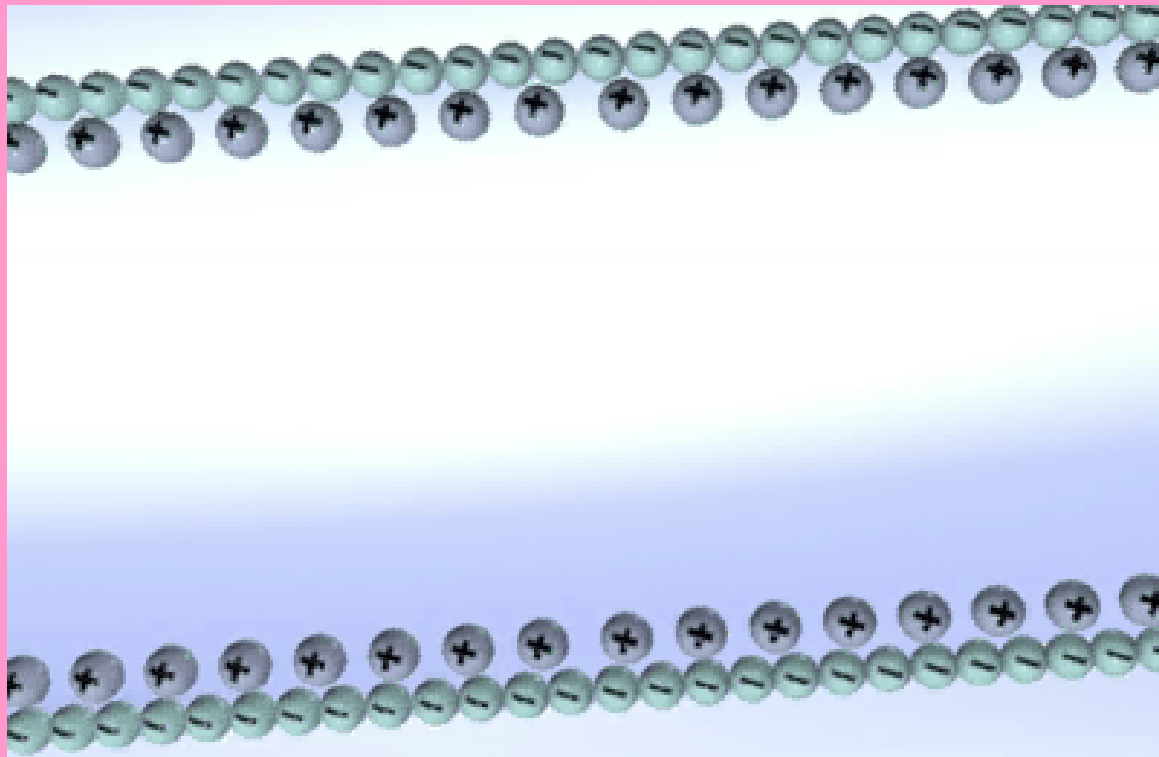
η = viskozita

ε = dielektrická konstanta

μ_{eo} = elektroosmotická mobilita

$$v_{eo} = \frac{\varepsilon}{4\pi\eta} \times \xi$$

Původ elektroosmotického toku

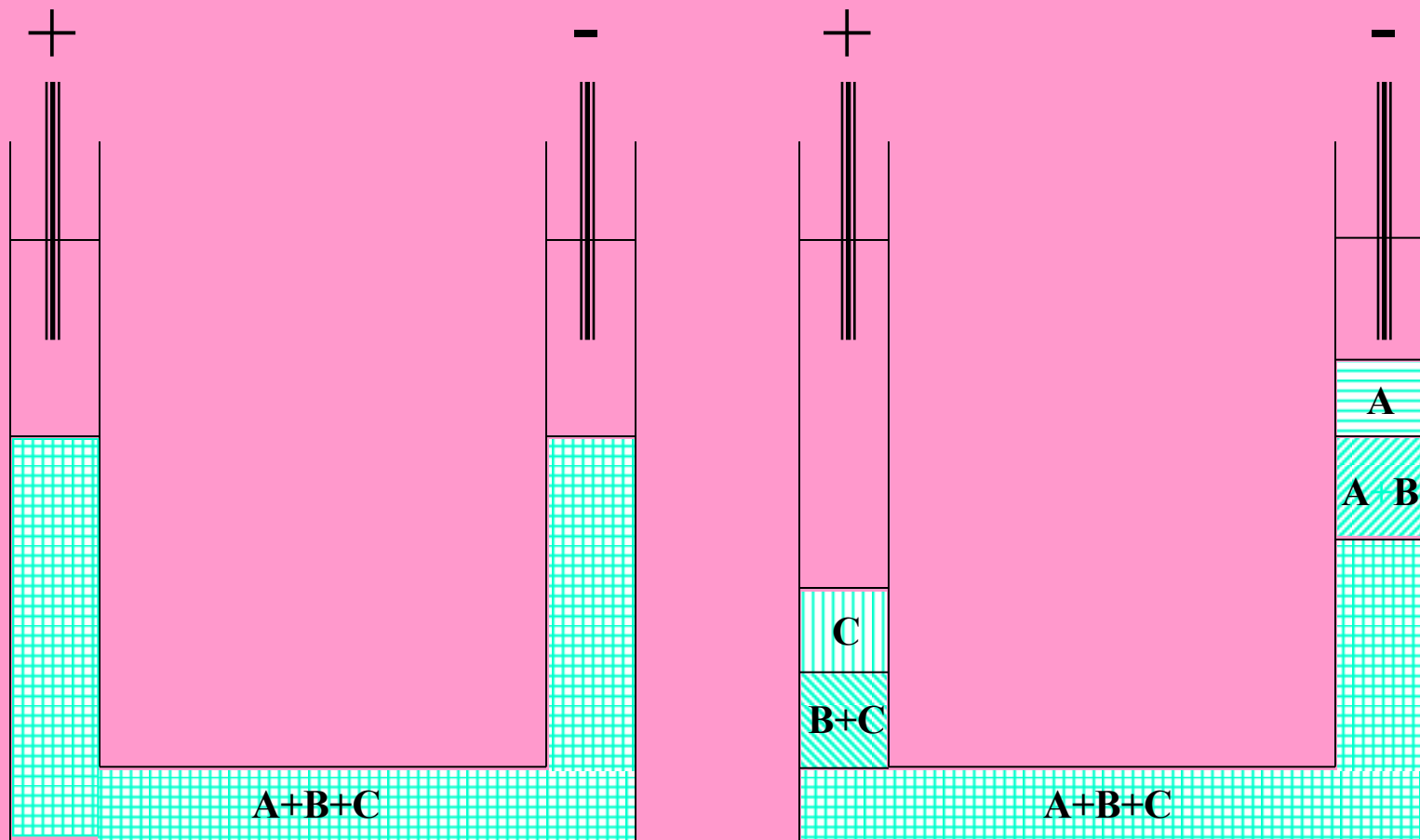
Elektroforéza

*„Dělení nabitých částic na základě
rozdílných elektroforetických
mobilit“*

Elektroforéza

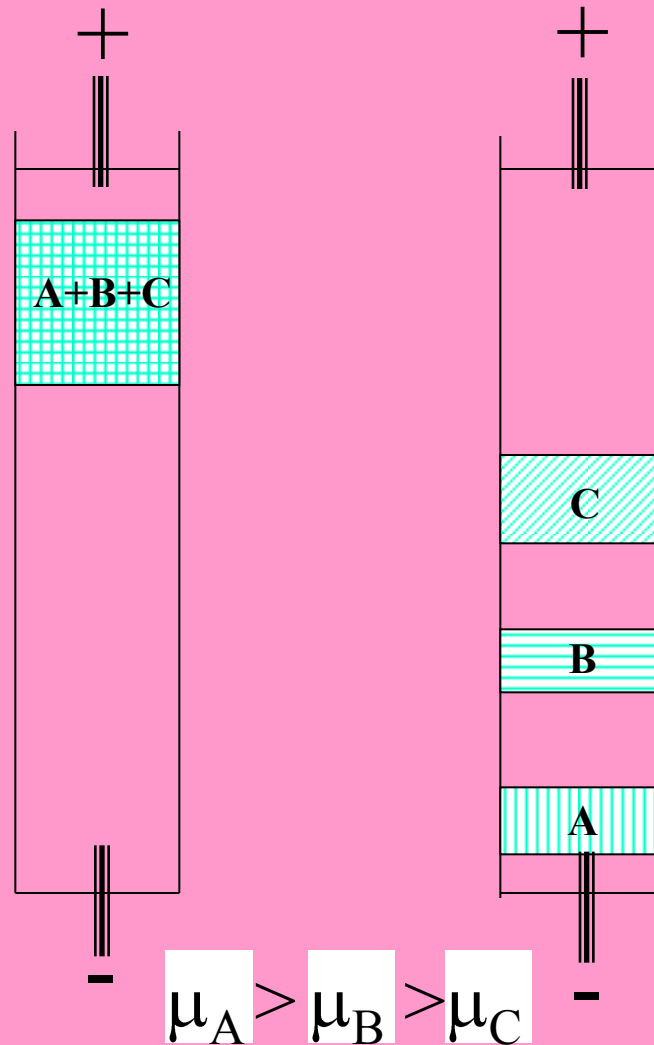
- Volná
- Zónová

Volná elektroforéza

$$\mu_A > \mu_B > \mu_C$$

Zónová elektroforéza

Stabilizace

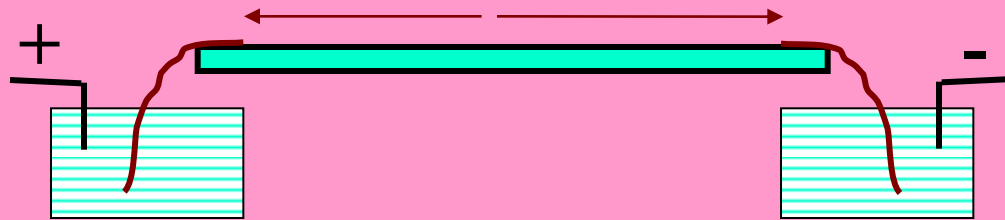
- Rotací
- Gradienty hustoty
- Porézními medii
- Kapilárou

Požadavky na porézní media

- Homogenita
- Inertnost - nespecifické interakce
  - nulový EOF
- Reprodukovatelná a snadná příprava
- Mechanická pevnost
- transparentnost

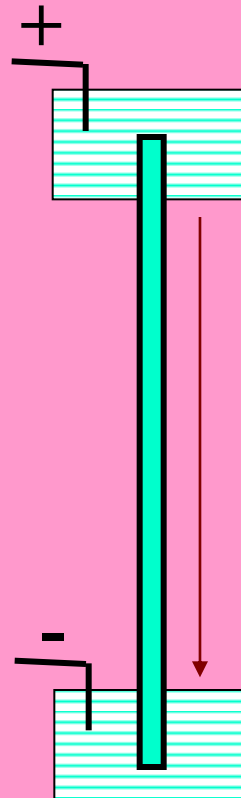
Upořádání

Horizontální

Upořádání

Vertikální

Chromatografický papír

Složení – celulosa

- Nehomogenní
- Přítomnost ionogenních skupin
- Špatně se chladí – pálí se

Použití : téměř už se nepoužívá

Agar a agarosa

Složení – kopolymer galaktosy a anhydrogalaktosy

- Přítomnost ionogenních skupin – silný EOF
- + Velké pory
- + Snadná příprava

Použití : imunoelektroforetické metody
elektroforéza NK

Acetát celulosy

Složení – acetát celulosy

- + Komerčně dostupný
- + Dobré mechanické vlastnosti

Použití : imunoelektroforetické metody
klinické aplikace

Škrob

Složení – hydrolyzovaný škrob

- + poprvé se uplatňuje efekt molekulového síta
- Špatné mechanické vlastnosti
- Komplikovaná a nereprodukovatelná příprava
- Není transparentní

Použití : izoenzymová analýza

Sypané vrstvy

Složení – Sephadex – zesíťovaný dextran

+ uplatňuje efekt molekulového síta

Použití : preparativní

Polyakrylamid

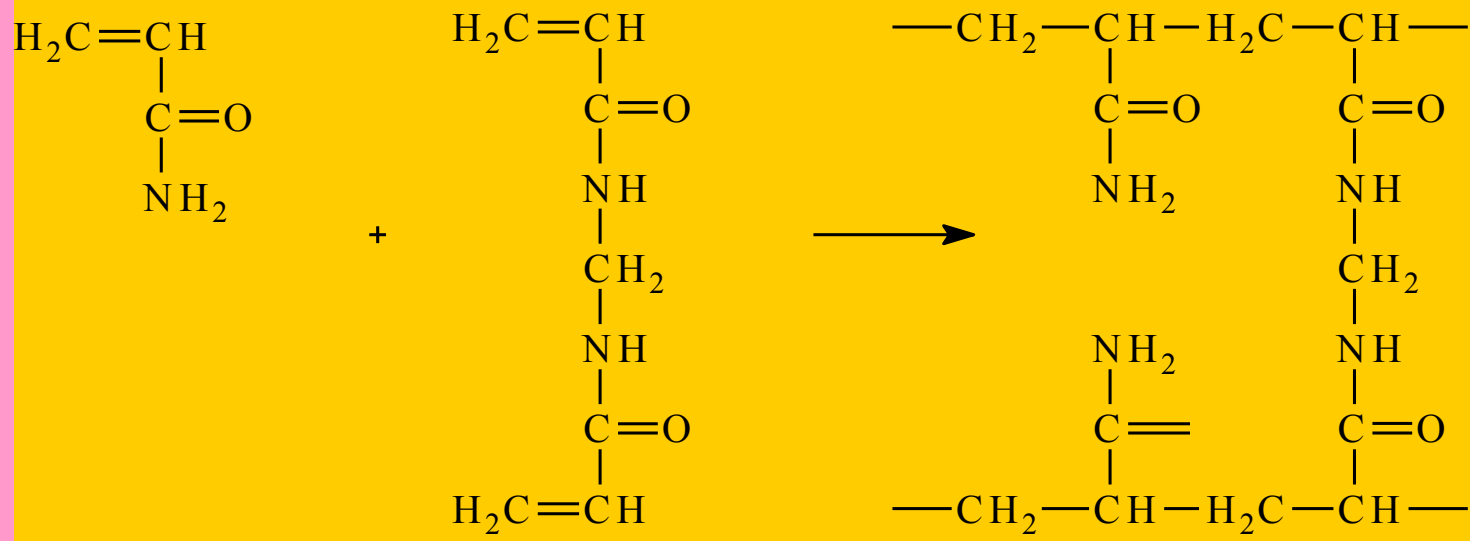
Složení – kopolymer akrylamidu a
N,N,- methylenbisakrylamidu

+ plně splňuje požadavky

- Monomery jsou neurotoxiny !!!!!

Použití : analýza bílkovin

Polyakrylamid

Polyakrylamid - příprava

Radikálová polymerace

- Katalyzátor – tetramethylethyldiamin
TEMED
- Iniciátor - chemicky – $(\text{NH}_4)_2\text{S}_2\text{O}_8$
- fotochemicky – ribloflavin + UV

Polyakrylamid - složení

$$T = \frac{a + b}{m} \times 100 \%$$

$$C = \frac{b}{a + b} \times 100 \%$$

a – akrylamid (g)

b – methylenbisakrylamid (g)

m – objem (ml)

Provedení PAGE

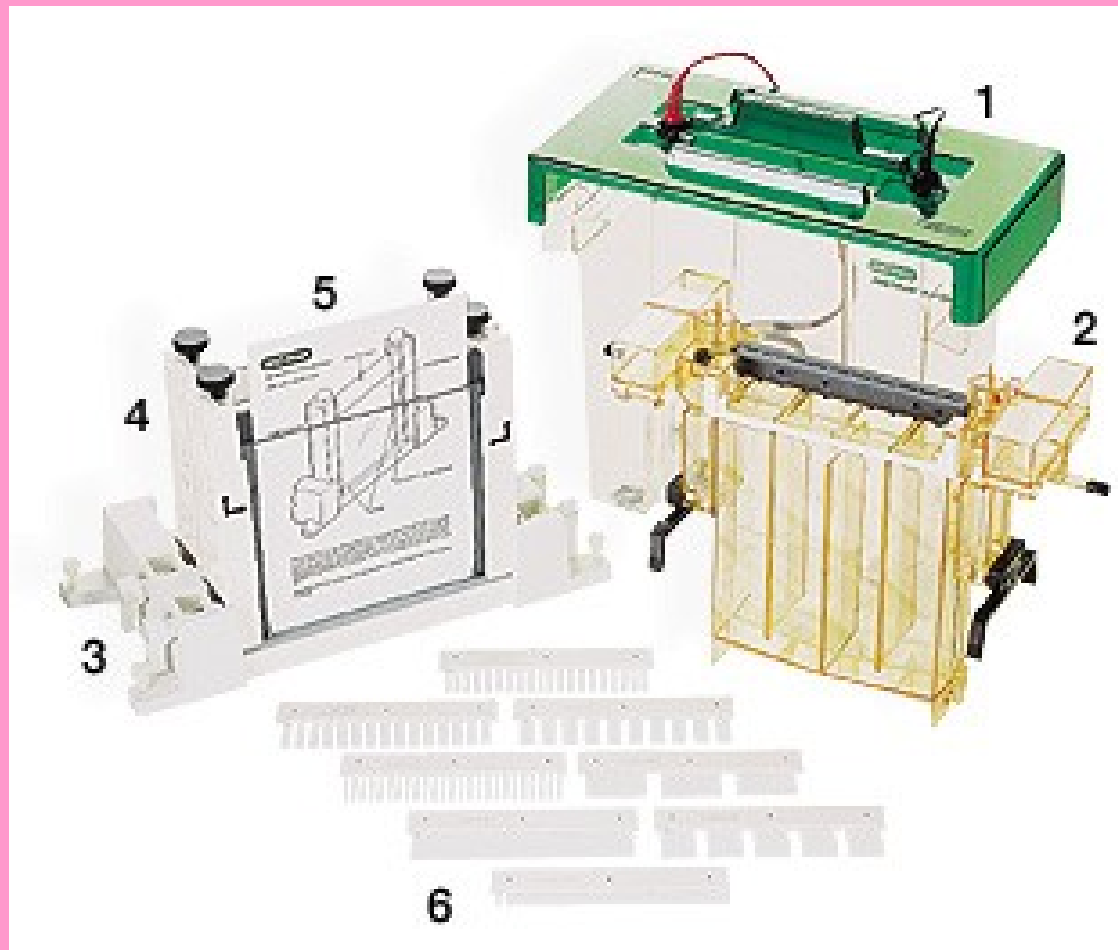
vertikální x horizontální

deskové x trubičkové

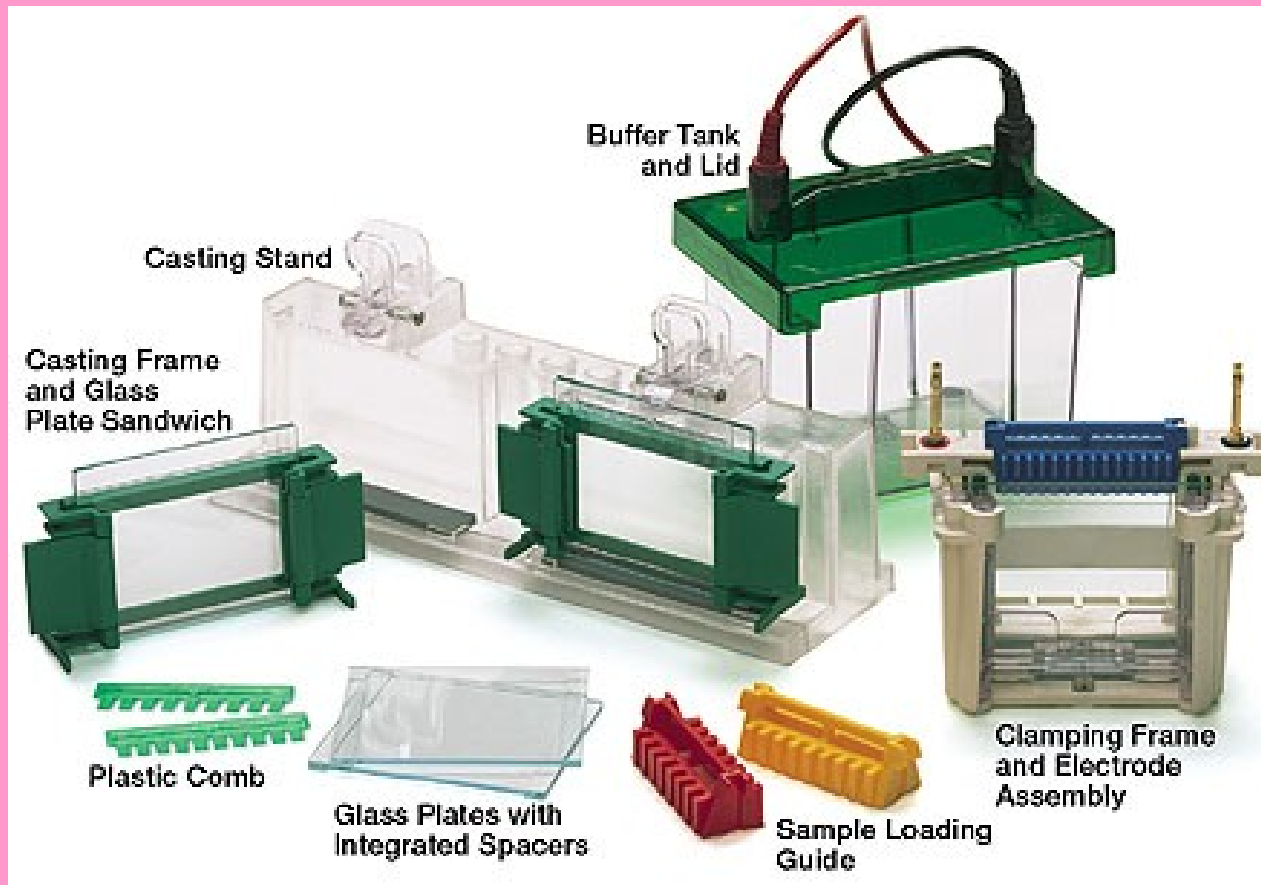
homogenní x gradientové

kontinuální x diskontinuální

Provedení PAGE

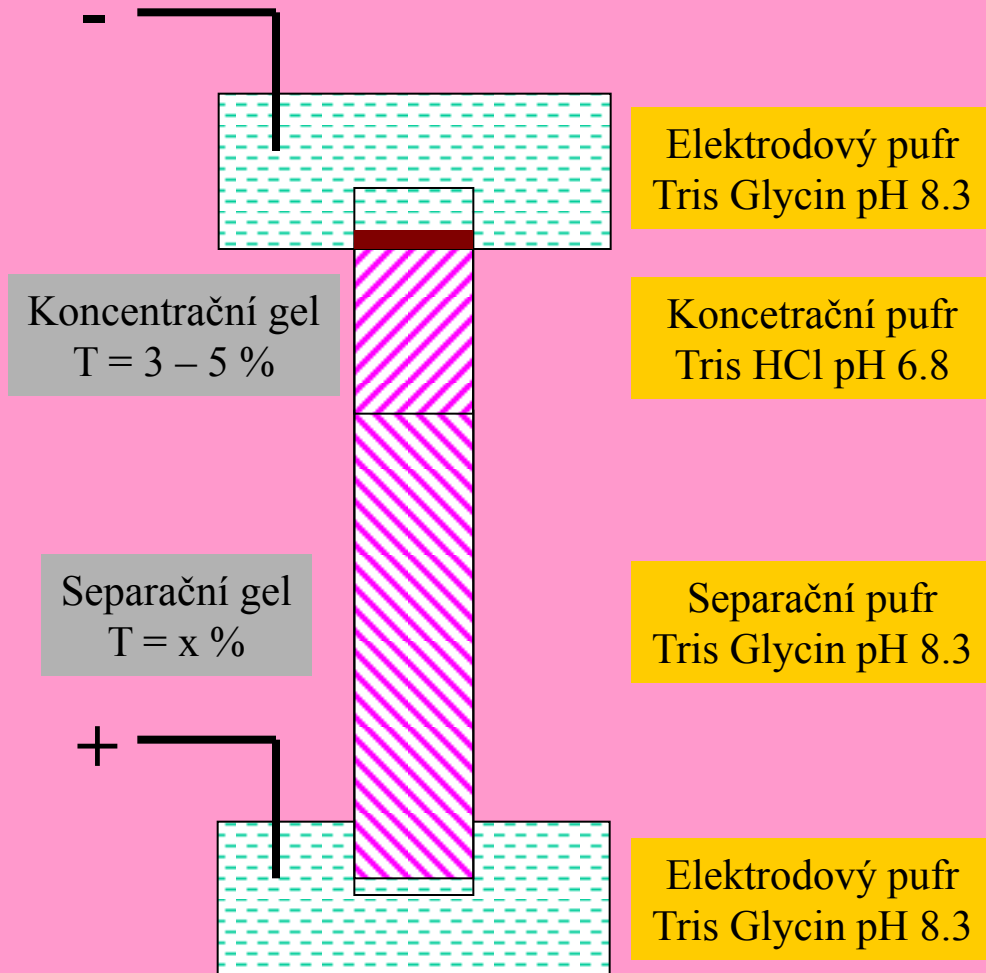
Provedení PAGE

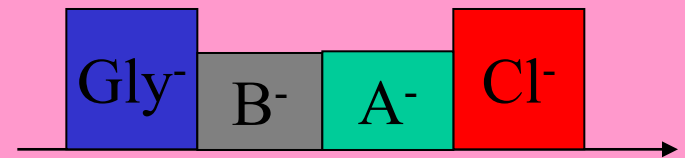

Diskontinuální PAGE

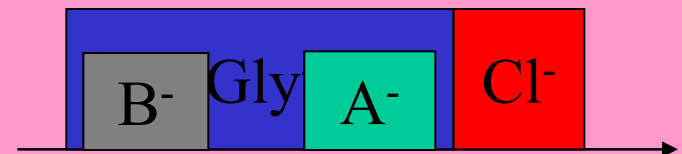
Orstein, Davis

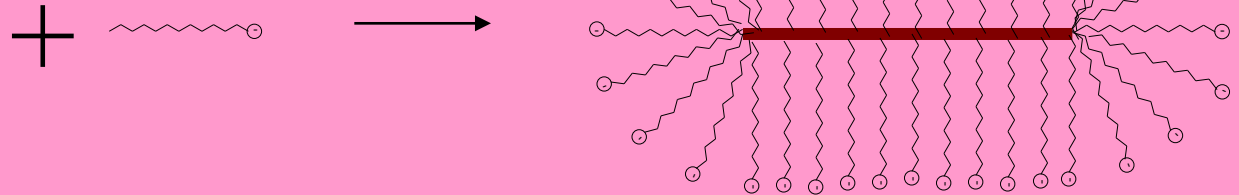
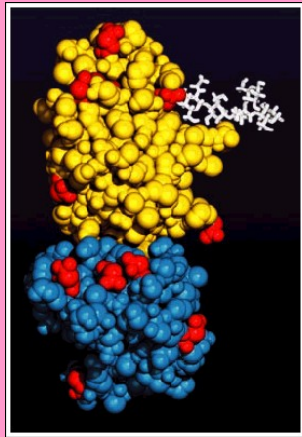
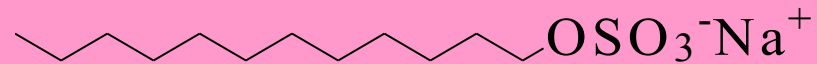
Koncentrační gel
Izotachoforéza

Separační gel
Zónová elektroforéza

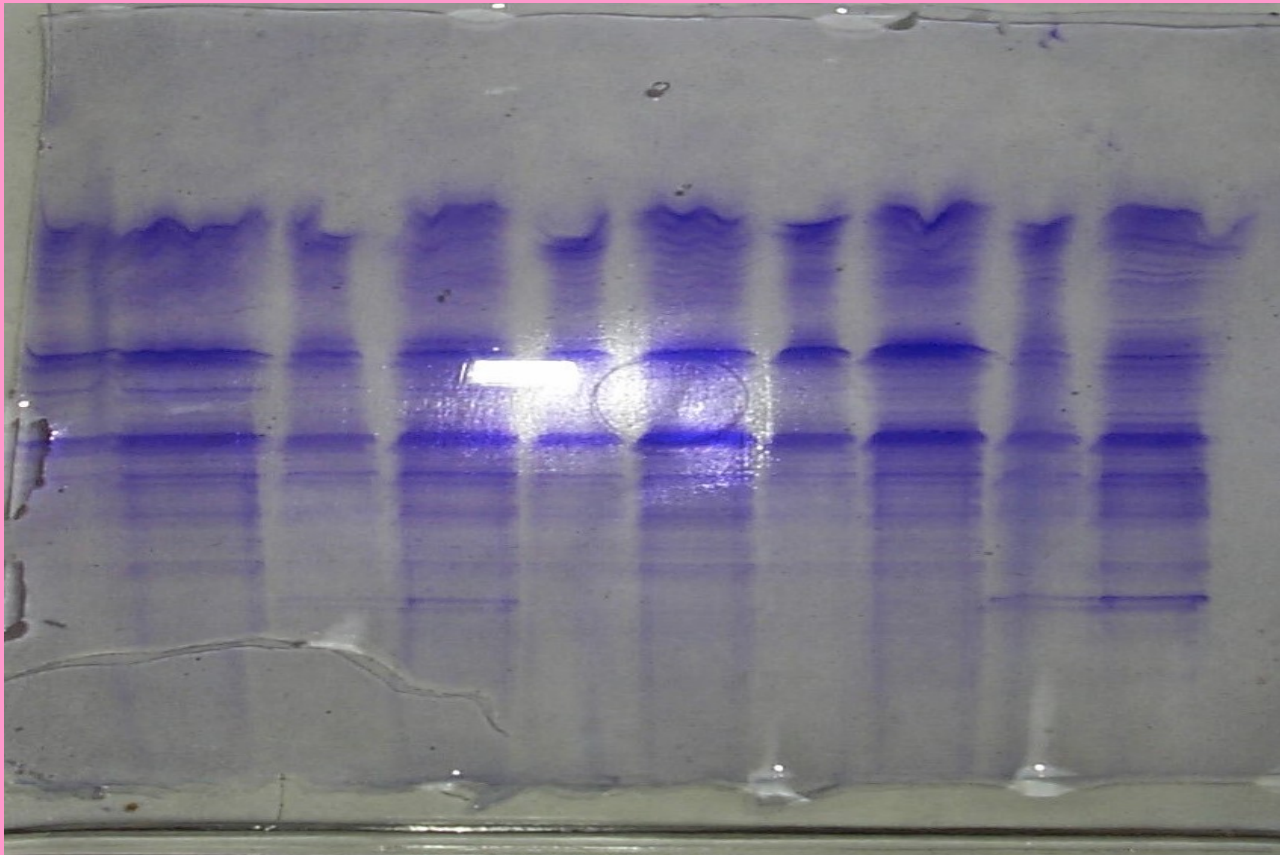

SDS PAGE

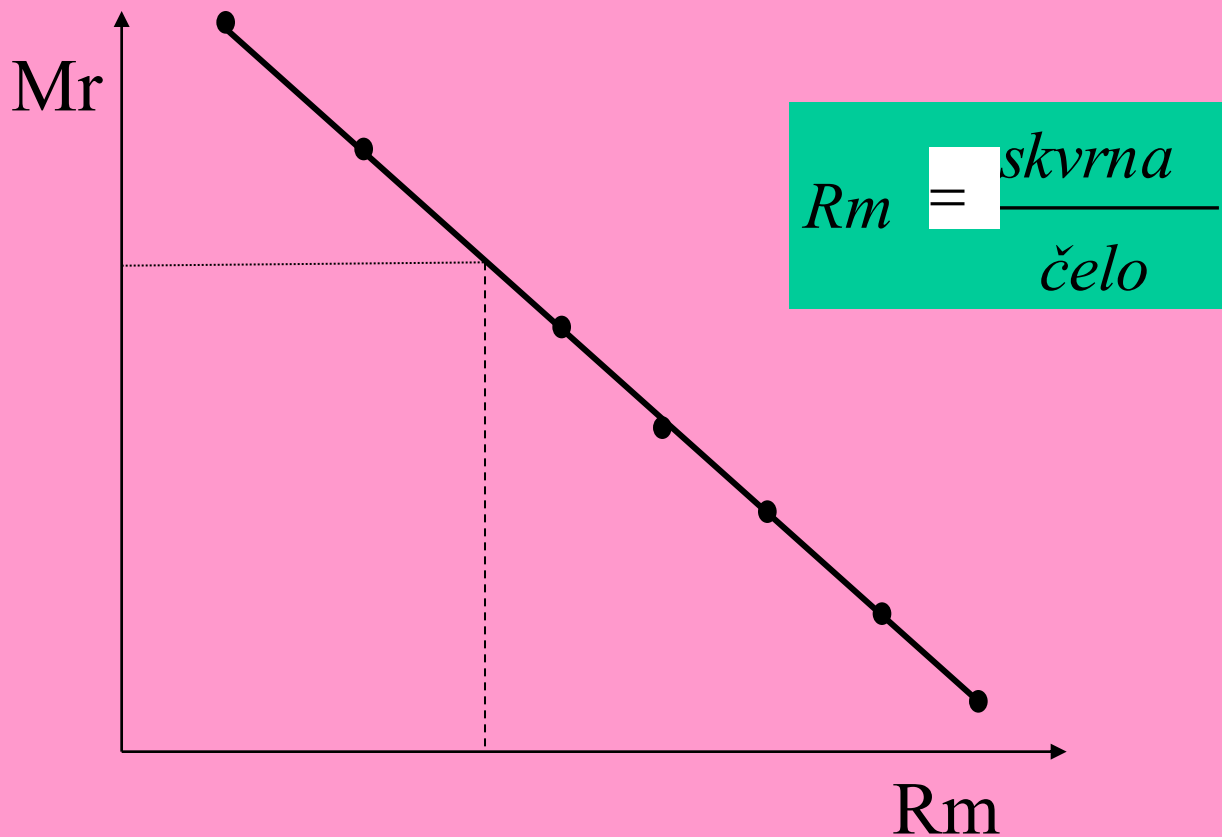

1 g bílkoviny váže 1.4 g SDS ⇒
uniformní náboj na jednotku MW

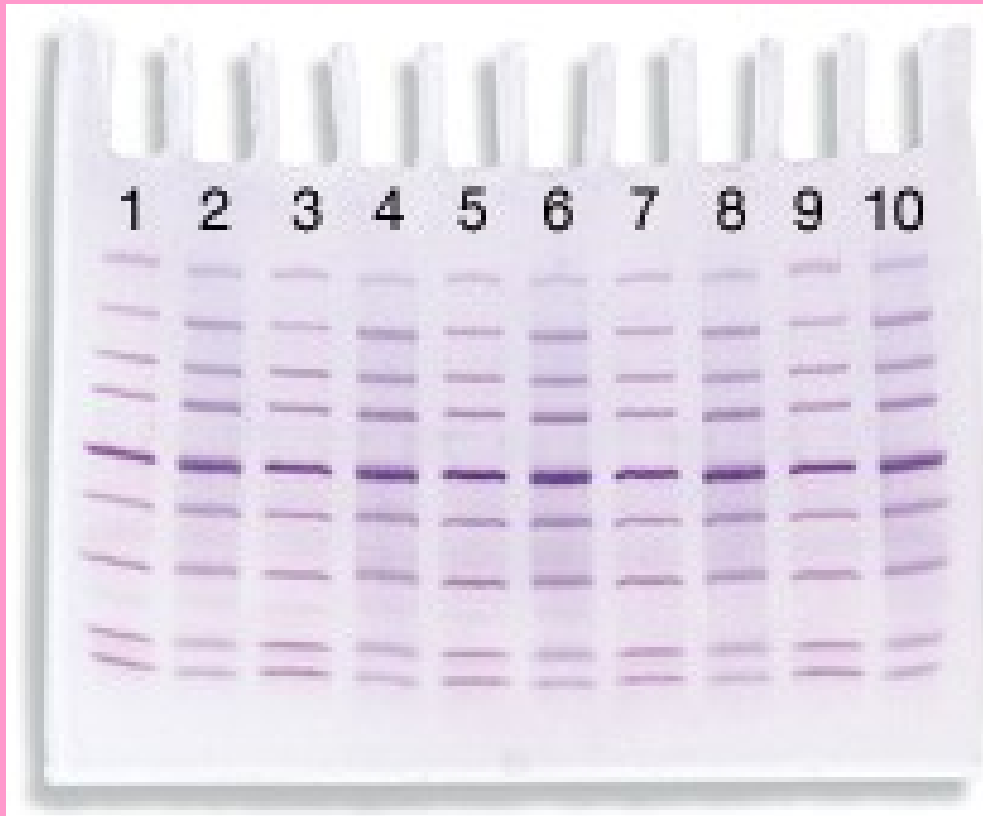
SDS PAGE

Stanovení Mr pomocí SDS PAGE

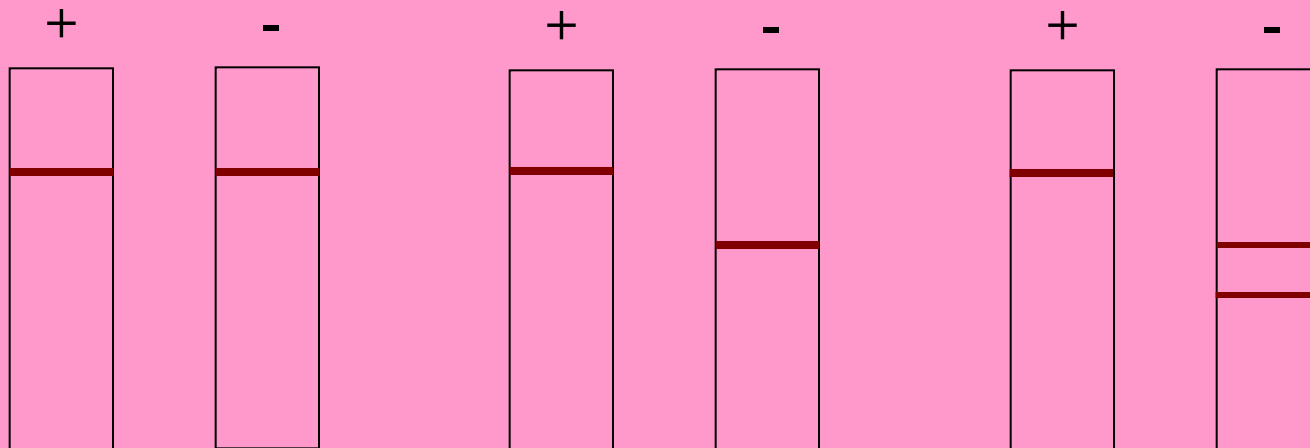

Stanovení Mr pomocí SDS PAGE - standardy

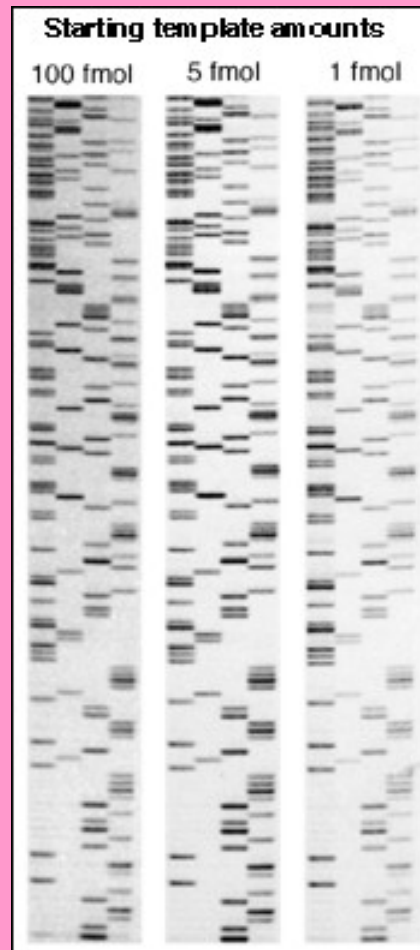

Použití SDS PAGE

- Stanovení M_r
- Analýza komplexních směsí
- Sledování purifikace bílkovin
- Stanovení podjednotkového složení

PAGE - sekvenace DNA

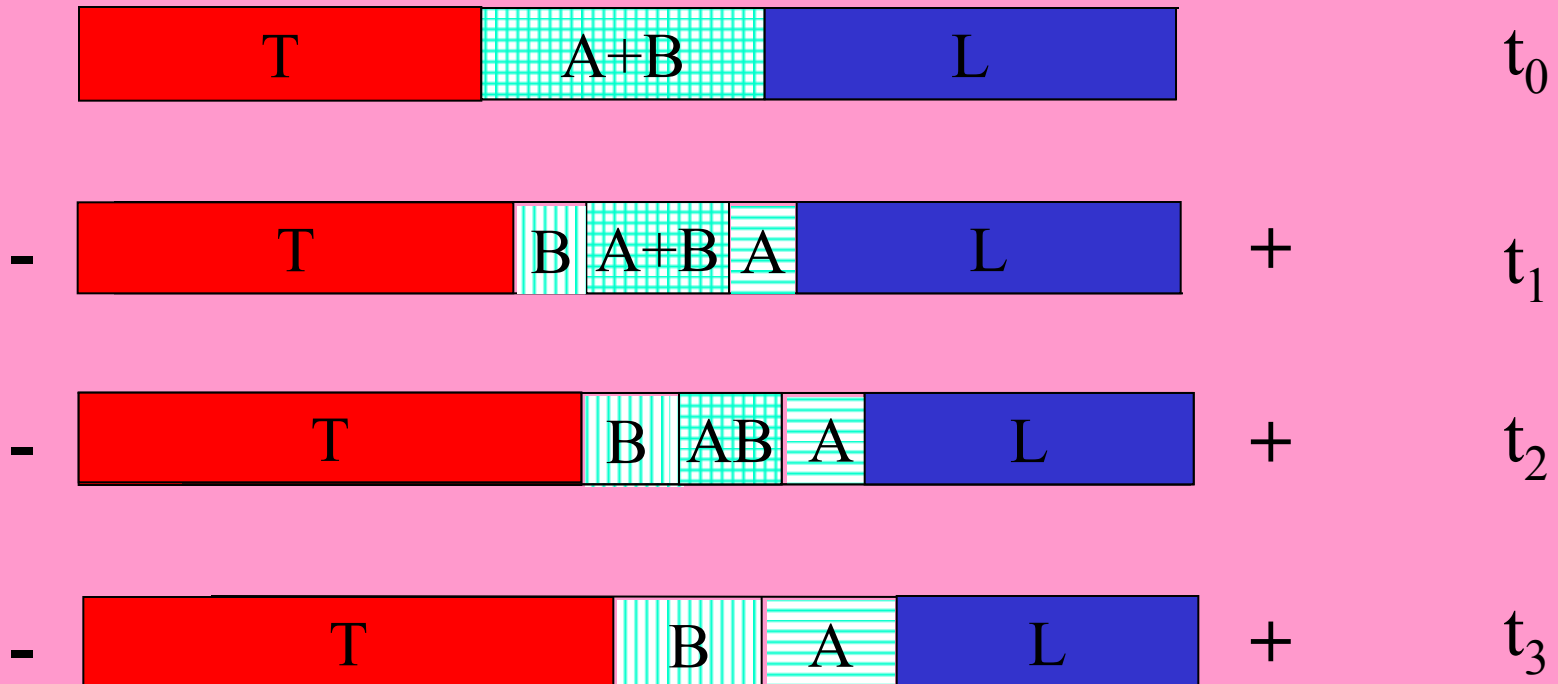

Izotachoforéza

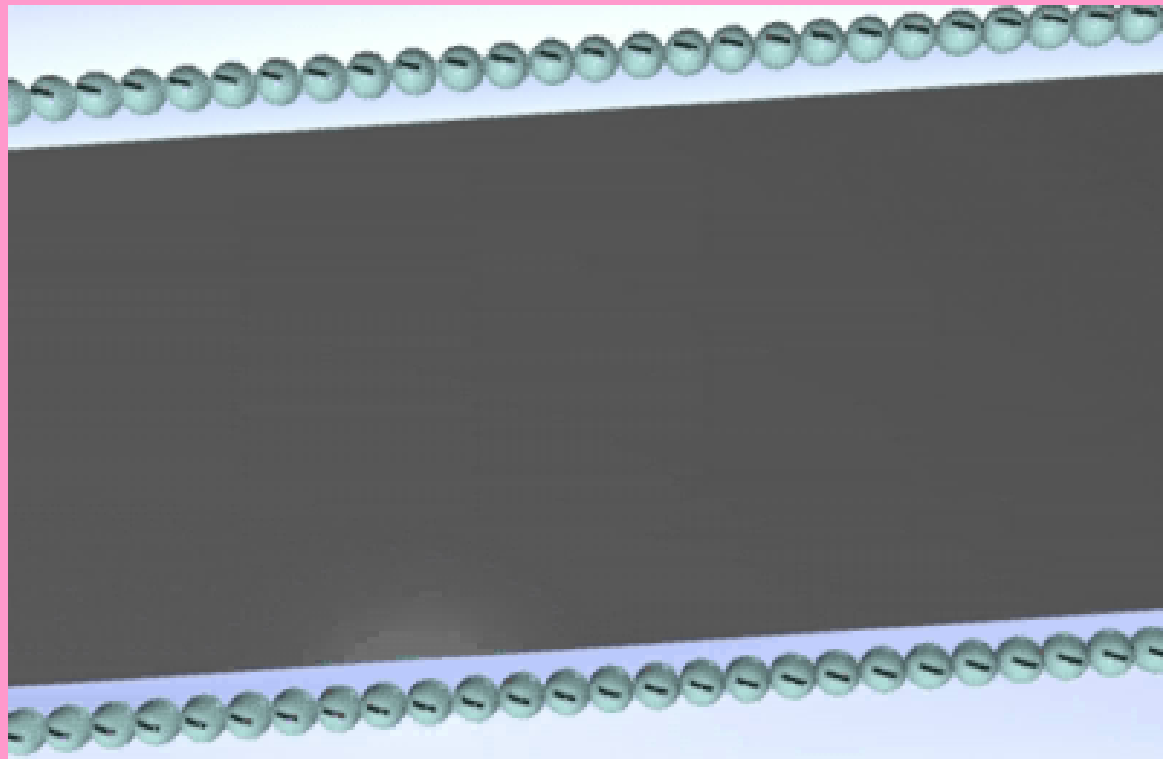
„Vzorek je umístěn mezi dva elektrolyty : vedoucí L (leading) s nejvyšší mobilitou a - uzavírající T (terminating) s nejmenší mobilitou“

Izotachoforéza

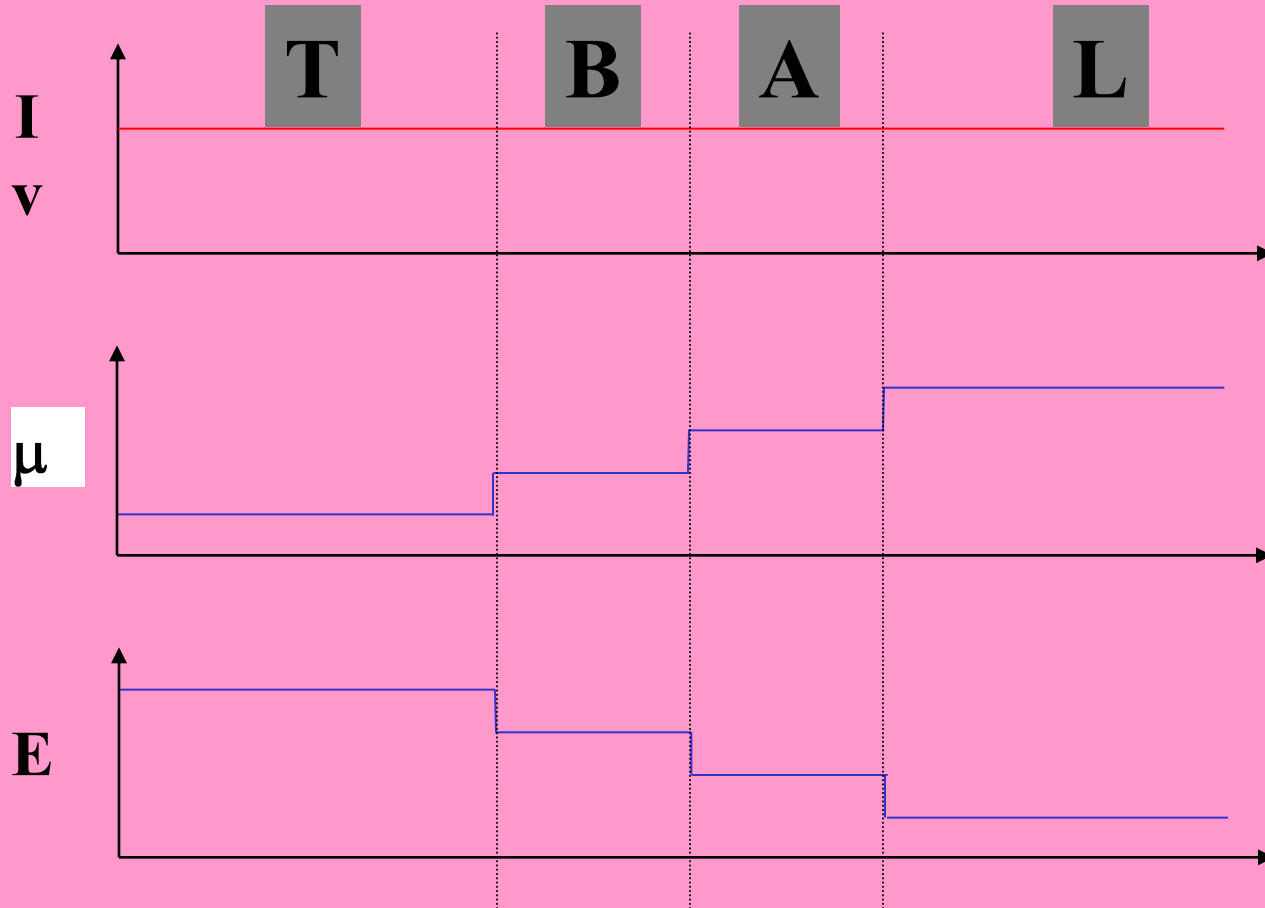
Izotachoforéza

Izotachoforéza

$$\mu_L > \mu_A > \mu_B > \mu_T$$

$$\mu = \frac{E}{\nu}$$

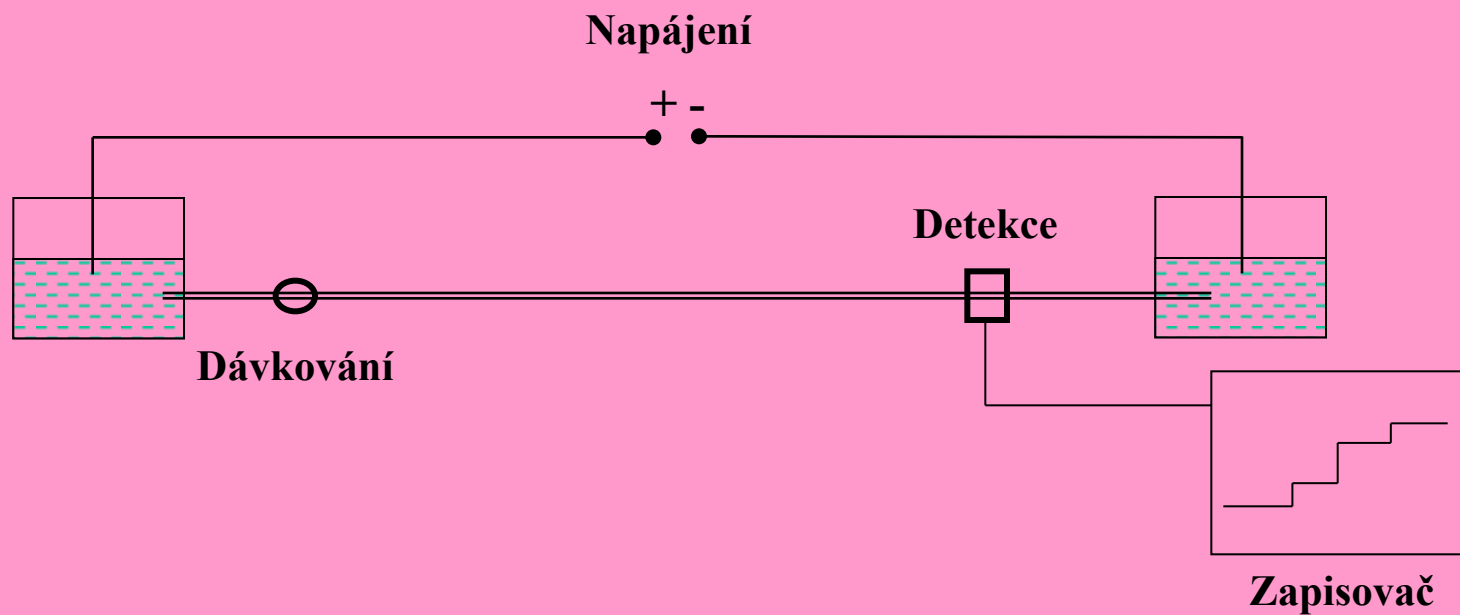

Kohlrauschova regulační funkce

$$\sum_i \sum_z \frac{c_i}{\mu} = K_x$$

$$c_i = c_L \cdot \frac{\mu + \mu}{\mu} \cdot \frac{\mu}{\mu + \mu} \cdot \frac{z_L}{z_i}$$

Analytická ITP

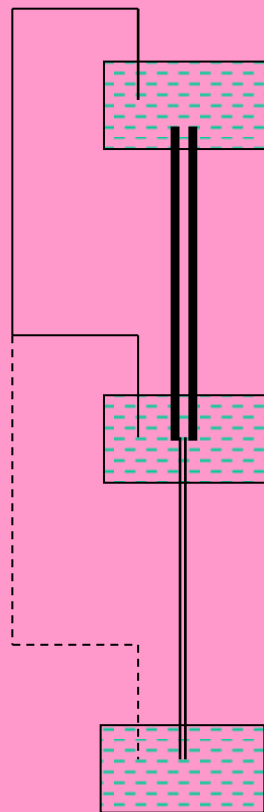

Analytická ITP instrumentace

- Napájení - stejnosměrné 30 kV 0,2 – 0,5mA
- Kapilára 0,1 – 2 mm
- Dávkování - dávkovací ventil
- Detekce - universální – konduktometrická
  - potencialně
  - gradientová
  - selektivní – UV-VIS

Analytická ITP

Metoda spojování kapilár

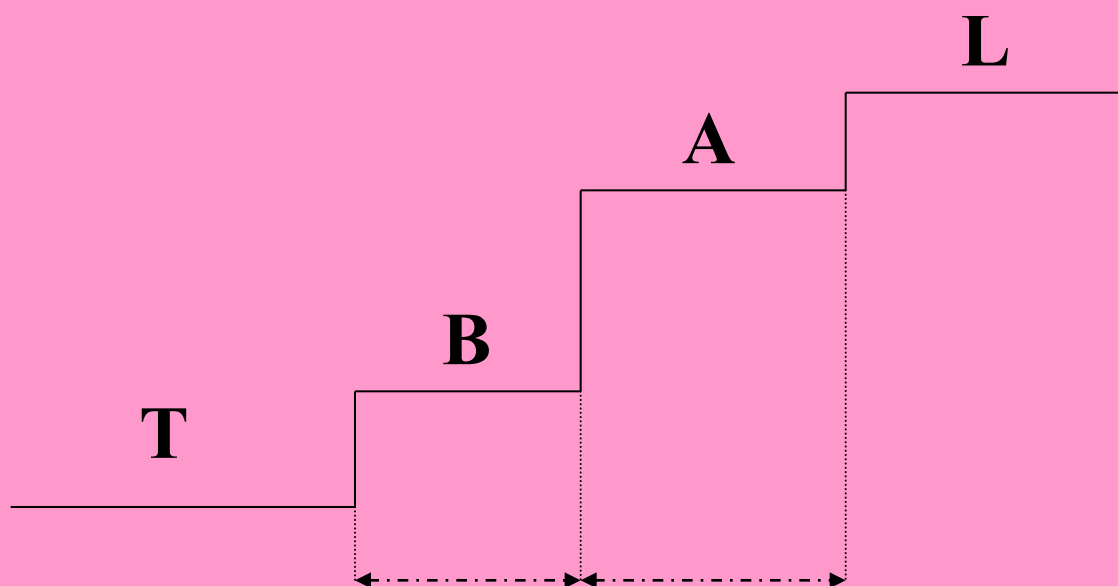
Předseparační kapilára – 2 mm

Analytická kapilára – 0.1 mm

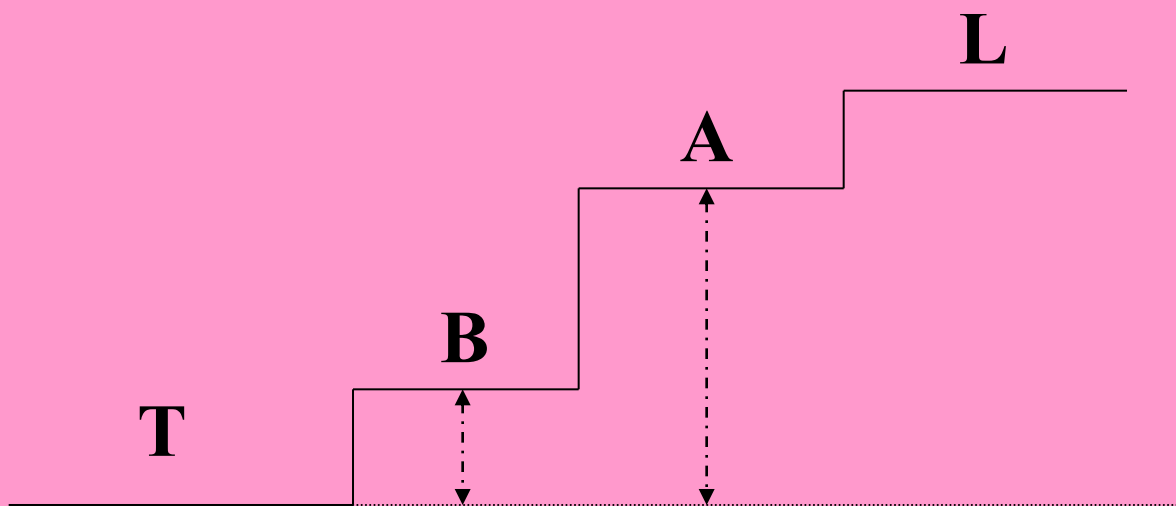

Izotachoforetický záznam kvantita

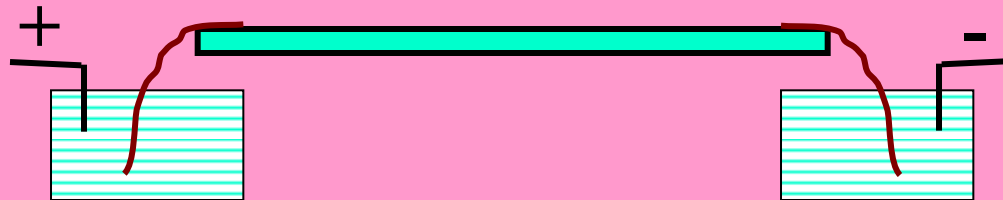

Izotachoforetický záznam kvalita

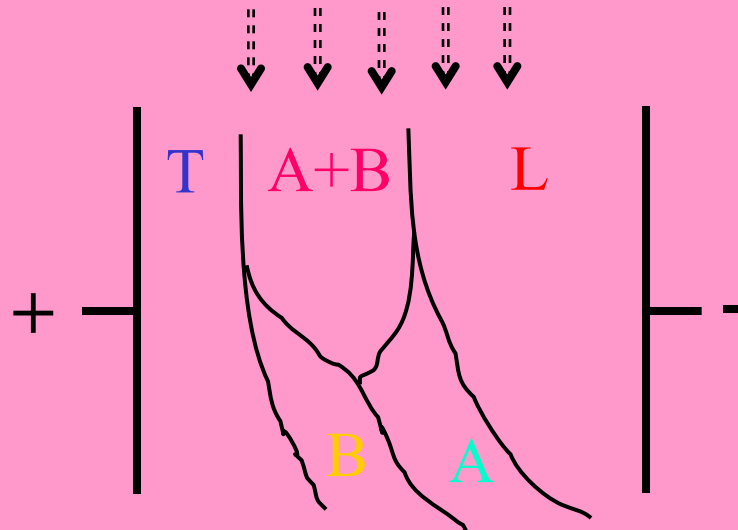
Preparativní ITP

V gelech - Sephadex

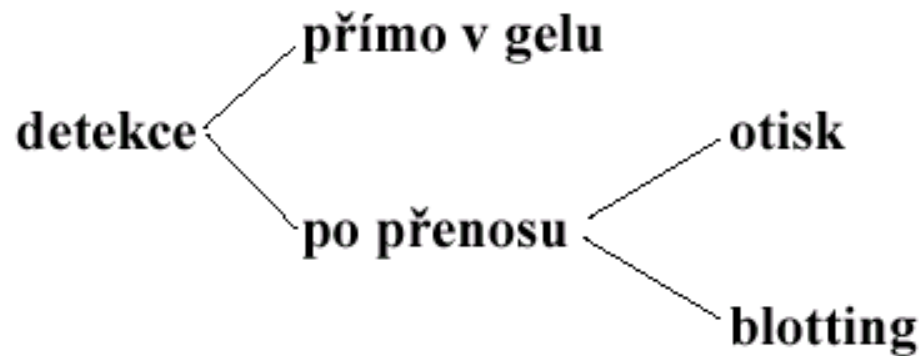

Preparativní ITP

Kontinuální plošná

Detekce po elektroforéze a izoelektrické fokusaci

Nespecifická detekce

Reakce s barvičkou

Postup :   **A. Fixace**
              B. Barvení
              C. Odbarvování

Používané barvičky

Amido Black 10 B

Coomassie Brilliant Blue R 250

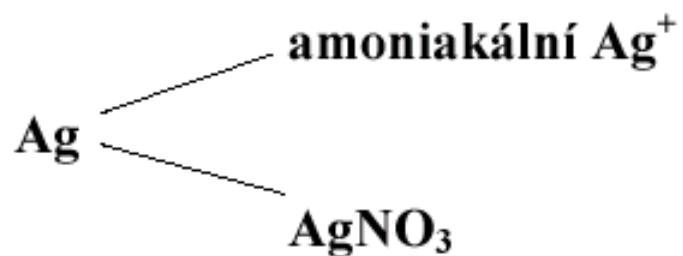
Coomassie Brilliant Blue G 250

Fast Green

Ponceau S

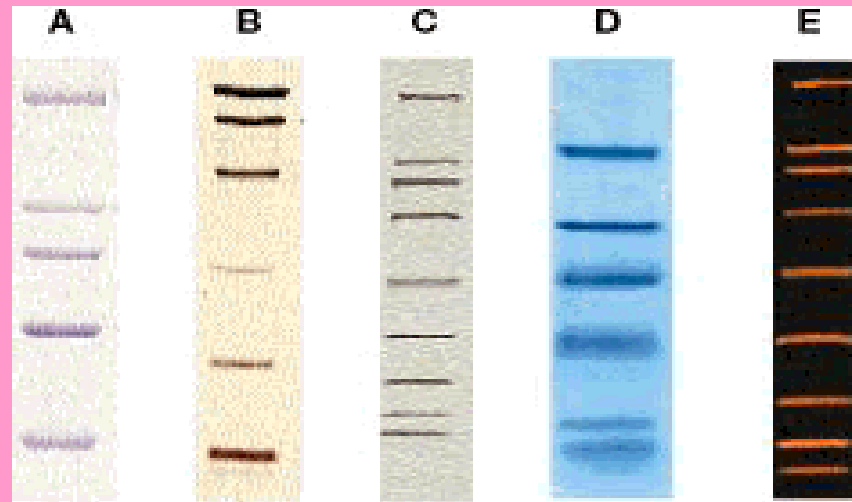
Nespecifická detekce

Barvení Ag

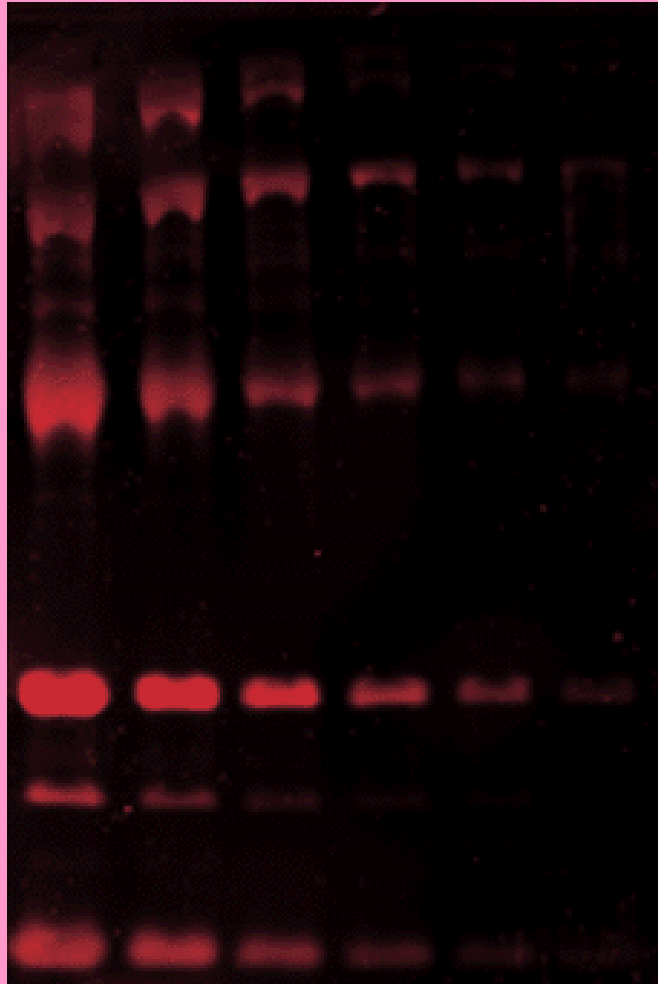
Postup :   **A. Navázání Ag^+ na bílkovinu**
              B. Redukce Ag^+ na Ag^0

Nespecifická detekce

SDS-PAGE Standards provide accurate molecular weight determinations. A. High range SDS-PAGE Standards run on a 7.5% gel and stained with Coomassie blue R-250 dye. B. Low range Silver Stain SDS-PAGE Standards run on a 12% gel and stained with Bio-Rad's Silver Stain Kit. C. Broad range Biotinylated SDS-PAGE standards run on a 4–20% gradient gel, blotted to nitrocellulose, and detected with Avidin-AP. D. Polypeptide SDS-PAGE Standards run on a 16.5% tricine gel and stained with Coomassie blue G-250 dye. E. Broad range SDS-PAGE standards for SYPRO Orange staining run on a 4–20% gel and stained with SYPRO Orange.

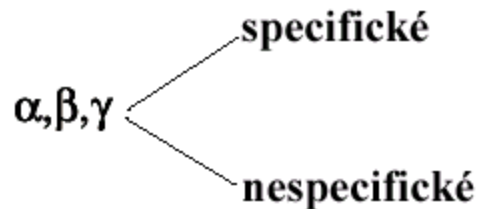
Fluorescenční detekce

Specifická detekce

Radioaktivní značení

A. Autoradiografie

^{32}P , ^{125}I

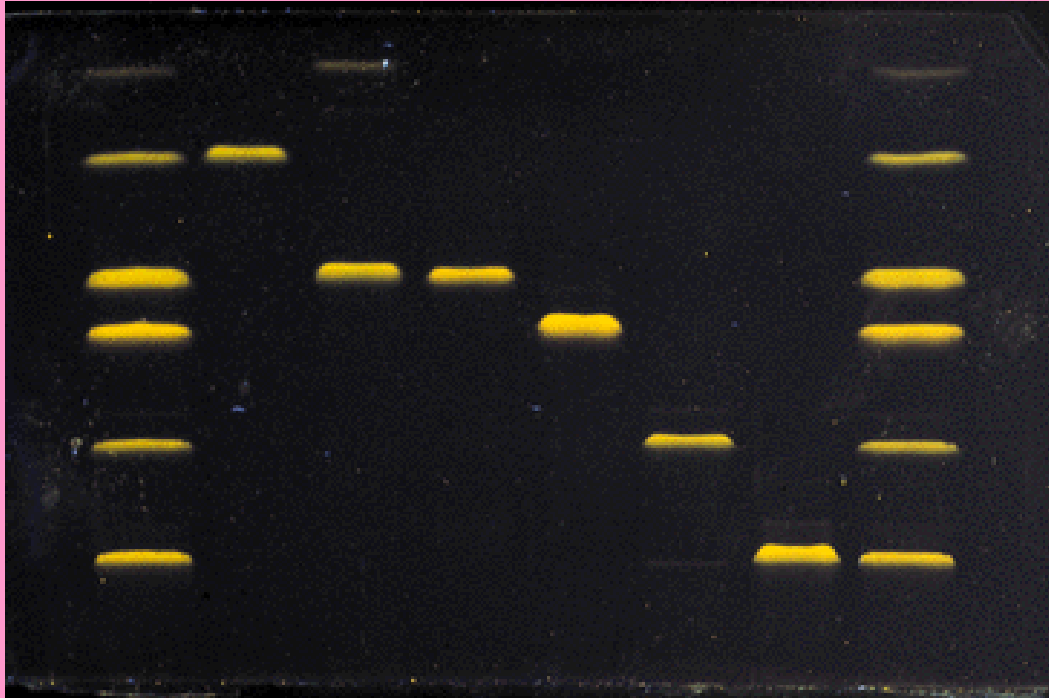
značený protein → rentgenový film

B. Fluorografie

^3H , ^{14}C , ^{35}S

značený protein → fluorofor → rentgenový film

Autoradiografie

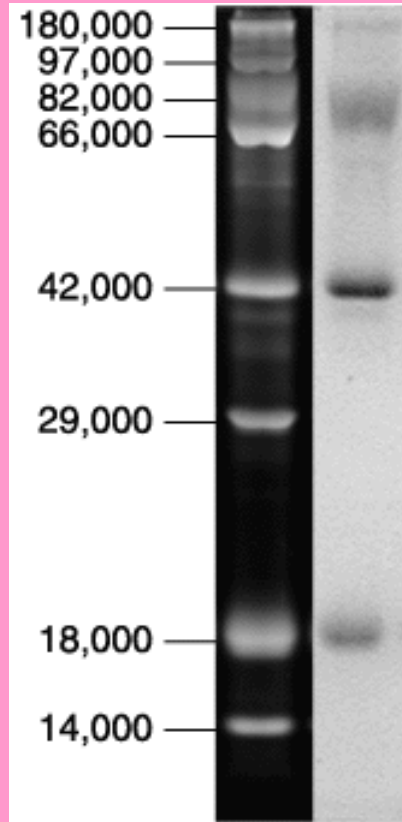

Specifická detekce

Detekce různých skupin bílkovin

glykoproteiny	-	Schiffova reakce (oxidace s HJO_4 , reakce s Schiffovým činidlem - bazický fuchsin)
lipoproteiny	-	Sudan B
hemoproteiny	-	peroxidázová aktivita (hem + benzidin + H_2O_2)
Cu^{2+}	-	alizarin
Fe^{3+}	-	fenantrolin

Detekce glykoproteinů

Detekce na základě biologické aktivity

Detekce na základě enzymové aktivity

Rozdělení

- A. bezbarvý substrát → barevný produkt
- B. barevný substrát → bezbarvý produkt
- C. bezbarvý substrát → bezbarvý produkt
→ barevný produkt
- D. auxiliární enzymy → barevný produkt

Detekce

- přímo v gelu
- přímo v gelu se zapolymerovanými substráty
- otisk - zymogram
- indikátorové gely

Detekce na základě biologické aktivity

Imunodetekce

